

Patates Baskısı

– Oya GEDİK · 12 Haziran 2010

Patatese şişko patates deselerde, kendi bünyesinde bol nişastalı, şişmanlatmayan tombul bir besindir. Patates C vitamini, B 6 vitamini deposudur. Demirde içeren, lifli, hepimizin çok sevdiği sıkça yediğimiz çok ucuz bir gıdadır. Ucuzdur evet, belki de kaale almayız ama en lüks restoranların bile baş köşesinde yerini almıştır. Ben bir ev kadını olarak bugün ne pişireceğim diye düşündüğümde aklıma ilk gelen köfteli patates dolmasıdır.

Üç çocuğumun vaz geçilmezidir. Gecenin geç saatlerinde bile bize eşlik eder, karın gurultusunu yok etmeye... Bazen ekstram olarak cips yapardım çocuklarıma, çok sevinirlerdi. Çocukluğuma döndüm yine, ben halen büyümedim mi diye soruyorum kendi kendime.

İlk okul dönemlerimin kapılarını açıp sınıfa yerleştim bile. Dördüncü sınıftayım birden. Elişi derslerine başlamıştık. Her hafta yeni şeyler öğreniyorduk. Bir gün öğretmenimiz ertesi gün için patates getirmemizi söyledi. Yanında da sulu boyalarımızı...

Elişi ve Türkçe derslerinin olduğu günler keyifle doğrulurdum yataktan. Bugün neler yapacağız diye.

Okuldan eve heyecanla geldim. Patatesleri yemek yerine sınıfta ders olarak nasıl değerlendireceğimiz fikri beni coşturdu.

Kapıdan içeri girip çantamı bir kenara fırlatıp anneme meraba bile demeden tavan arasına çıktım. Patates çuvalından elime geçen beş tane patatesi alıp aşağıya indiğimde annem yine çığlık atıyordu.

Şimdide bunlar neyin nesi, nedir senden çektiğim diye. Onlar benden, ben onlardan bıkmıştım. Killi topraktan şekiller yapmamdan, süpürge sapından yağmurlar yağdırmamdan, biber çekirdeğinden resimler yapmamdan, yaptığım herşeyi duvarlara yapıştırmamdan... Kısaca karşılıklı bıkkınlık içindeydik.

Annem yerli malı haftası da değil Oya, bunları ne yapacaksınız derken elimde ki patatesleri alıp aklamak üzere mutfağa dönmüştü bile. Titiz hanım ne olacak?

Annem onları yıkarken ben de ona ertesi gün resim elişi dersinde patates baskısı yapacağımızı söyledim.

Patatesler yıkandıktan sonra kese kağıdına konarak tahta çantamda yerlerini almıştı.
Şimdi heyecanla sabahı bekliyordum.

Sabah olmuştu, telaşla hazırlanıp okula vardım. Ders zili çalmıştı aynı kalbimin tiktakları gibi....

Zayıf ve çelimsiz bir kızdım o yaşlarda. Hele yeni bir proje varsa kafamda heycandan yemek yiyemezdim.
Yine
aynısı olmuştu. Aç susuz okuldaydım. Patates davasına...

Andımızı okuduktan sonra sınıflara geçtik. Çantamda ki patatesler kaynayıp duruyorlardı bizi elle diye,
Kolay mı onlar çanta da, bense el işi ders saati gelsin diye dakika saymada.

Derken duramadım kese kağıdını ellemeye başladım. Bunu gören öğretmenim Tuncabayın ne yapıyorsun hemen buraya cezalınsın tek ayak üzerinde dur bakalım dedi. o arada Yener ve Pertev oldukları yerden kıkır kıkır gülüyorlardı.

Oysa bilemezlerdi ki, ilk çocukluk aşkımda Pertev i böylesine benle dalga geçerken görmek tek ayak üzerinde durmaktan daha üzücüydü. Ve ben bu hengamede çift ayak üzerine düşmüştüm bile.

Öğretmenim Tuncabayın olmadı, yakışmadı sana hemen geç yerine özür borçlusun dedi.
Özrümü diledim Pertev'in yanına geçtim. Patatesler fasulye gibi kaynar vaziyette beni bekliyorlardı.

Tenefüste sıska patates cezayı yedin diye dalga geçtiler benle. Olsun canları sağ olsun.
İlk aşkın darbesi de buymuş meğer.

Geldi çattı el işi dersi. Öğretmenimiz hepimizi masasına çağırdı patatesler sıralarda diziliydiler.

Öğretmenimiz elinde pergel ile kendi elinde ki patatesi oymaya ve çalışma şeklini göstermeye başladı bizlere. Herkesin önünde bir iki patates varken bende ki 5 patatese öğretmenim Tuncabayın bunlar ne, sokakta mı topluyoruz bunları, hepsi para bunların yazık değil mi dedi.

Birazda herkes yerine geçip çalışmaya başladığında, papatesler iflas edince ellerinde çalışma yapacak patatesleri kalmadı ama bende bir dolu yedek vardı.

Gözbebeğim olan papatyayı çalışmaya başlamıştım bende ama çok güzel olurken yapraklarını yanlışlıkla

kestim. Yedekteki patatesi çalışmaya başladığımda öğretmenim aferin sana Tuncabayın bak bunlar şimdi işe yaradı tedarikli olmanın artısı dedi bana. Ve arkadaşlarımın çamurlu patateslerinin yanında benimkiler tertemiz kalınca bir aferini daha hak ettin dedi öğretmenim.

En yüksek not olan beş almıştım. Bana sanatı sevdiren kızartması, oturtması, püresi olan patates baskısıydı acaba halen daha düşünürüm...

Gün geldi düşünürken patatesin tarihini merak ettim. 1895 yılında Alman uzmanlar Adapazrı civarında bir deneme alanı oluşturmuşlar patates yetiştirmek için. Dr. Hermann da memur tayin edilmiş bu çalışmaya. Şimdiki cinslerinin geçmişi o günlere dayanırmış patatesin.

Patates egzotik bir yiyecek olarak yaygınlaşmıştır. Patatesin şişmanlattığı söylensedeyse, hiç yağ içermeyen lifli bir besindir patates. Mide ve bağırsak sorunlarına da iyi geldiği sabit olup, faydalı bir diyetdir.

Amerika da her yıl 15 milyon hektar toprağa patates, pamuk, mısır ekilmektedir. Polonyalı ailelerin %90 ı patates yemektedir. Patates yenmesi halinde vücudun c vitamini ihtiyacı rahatlıkla karşılanmaktadır. Göğüs kanseri riskini de azalttığına inanılıyor. Son yapılan çalışmalarda nitrik asit ve çinko deposu olduğuda gösterilmiştir.

Bir dergide okumuştum, Atatürk Adapazarı'n da patates, soğan gibi ürünlerin yetişeceğini, Avcılar semtinde de avcılık yapılabileceğini, buraların yerleşim yeri olmadığını söylemiş.

O büyük depremden sonra rahmetle ve saygıyla anıyorum ey Atam, senin vakti zamanında ki öngörün şimdiki yapılanma da etkin olan kurumlarda da olsa da, kurtar bizi baba yerine; ey Ata nın kanını taşıyan, helal olsun vatan evlatları deseydik keşke...

Saygı ve rahmetle anıyorum Atatürk'ü müzü...

Sevgiler.

Oya GEDİK.